

NBA-handreiking 1154 – Fraudemeldplicht

1. Verantwoording opvolging consultatiereacties Handreiking 1154

1.1 Inleiding

In het voorjaar van 2025 is de conceptversie van NBA-handreiking 1154 *De fraudemeldplicht van de accountant bij wettelijke controles van niet-oob's* publiekelijk geconsulteerd. Hierop zijn in totaal negen reacties ontvangen van een diverse groep respondenten, waaronder accountantsorganisaties, toezichthouders, belangenorganisaties en andere betrokken partijen. De breedte van deze reacties onderstreept dat het onderwerp meldplicht bij fraude de nodige aandacht krijgt vanuit de praktijk en toezichthouders.

Uit de consultatiereacties blijkt dat er geen wezenlijke bezwaren zijn geuit tegen de kern van de handreiking. Wel zijn er waardevolle suggesties gedaan voor verduidelijking, aanscherping van terminologie en verbetering van de voorbeelden. Daarnaast is gewezen op de samenhang met andere meldplichten, zoals de meldplicht op grond van de Wwft en meldplichten richting de AFM.

Uit de bijeenkomsten van de Koplopersgroep Fraude en uit de ontvangen consultatiereacties blijkt dat deze handreiking in de praktijk als behulpzaam en waardevol wordt gezien. De handreiking wordt breed gewaardeerd, omdat zij duidelijkheid biedt in een complex en gevoelig onderwerp en praktische handvatten geeft voor accountants die met de meldplicht te maken krijgen.

De totstandkoming van de handreiking verliep via een zorgvuldig proces. Voorafgaand aan de publicatie is de conceptversie meerdere malen afgestemd met de Subcommissie Assurance (SCA) en het College van Beroepsreglementering (CB). Vervolgens is de handreiking openbaar geconsulteerd. Na verwerking van alle consultatiereacties is de aangepaste versie opnieuw ter inhoudelijke toetsing voorgelegd aan zowel de SCA als het CB.

In dit verantwoordingsdocument wordt toegelicht hoe de NBA opvolging heeft gegeven aan de consultatiereacties en hoe deze zijn verwerkt in de definitieve handreiking. Daarbij wordt ingegaan op de belangrijkste thema's en commentaren uit de consultatie.

2 Verantwoording keuzes

Alle consultatiereacties zijn zorgvuldig geanalyseerd en besproken. Het uitgangspunt daarbij was dat de handreiking verduidelijking en praktische handvatten biedt, zonder dat nieuwe verplichtingen worden geïntroduceerd die verder gaan dan de wettelijke bepalingen uit de Wta en het Bta. Waar mogelijk is de tekst verduidelijkt en zijn praktijkvoorbeelden aangevuld.

De kern van de handreiking blijft gericht op het proces rondom het constateren van een redelijk vermoeden van een materiële fraude bij wettelijke controles van niet-OOB's, de daaruit voortvloeiende meldplicht op grond van artikel 26 lid 2 Wta en de voorwaarden gesteld in artikel 37 Bta op basis waarvan een melding achterwege zou kunnen blijven. Ook is aangesloten bij de relevante NV COS-standaarden, in het bijzonder Standaard 240, en bij de systematiek van de Wwft.

Tijdens de verwerking van de consultatiereacties is opnieuw bevestigd dat er in de praktijk een duidelijke behoefte bestaat aan handvatten en richtlijnen rondom deze fraudemeldplicht. Tegelijkertijd is het onderwerp sterk afhankelijk van de specifieke feiten en omstandigheden en kan de uitwerking per situatie verschillen. Om die reden is ervoor gekozen de handreiking niet te voorzien van normatieve uitspraken die in alle gevallen zouden moeten gelden, maar juist om veel praktijkvoorbeelden op te nemen. Daarmee wordt aangesloten bij de diversiteit van situaties in de praktijk en krijgen leden concrete aanknopingspunten om de meldplicht zorgvuldig en in lijn met wet- en regelgeving toe te passen.

a. Terminologie en consistentie

Veel reacties gingen over de gebruikte terminologie, zoals 'aanwijzing', '(redelijk) vermoeden', 'onderzoeker', 'forensisch onderzoeker' en 'fraudespecialist'. Deze begrippen zijn waar nodig verduidelijkt en consistent gebruikt. Ook is de verwijzing naar de A-paragrafen van de NV COS conceptueel duidelijker gemaakt.

b. Titel en scope

De titel en scope van de handreiking zijn aangescherpt. Expliciet is opgenomen dat de handreiking betrekking heeft op wettelijke controles van niet-OOB's en dat het gaat om situaties waarin sprake is van een redelijk vermoeden van een materiële fraude. De relatie met andere fraude gerelateerde handreikingen is verduidelijkt.

c. Rolverdeling klant, onderzoeker en accountant

Respondenten vroegen om meer duidelijkheid over de rolverdeling tussen klant, onderzoeker en accountant. Dit onderdeel is uitgebreid, met name in de praktijkvoorbeelden. Hierin is toegelicht welke verantwoordelijkheden bij de klant liggen (bijvoorbeeld onderzoek en herstel) en welke rol de accountant daarbij vervult.

d. Onderzoek, herstel en meldplicht

De onderdelen onderzoek, herstel en meldplicht zijn nader ingevuld in praktijkvoorbeelden. Daarbij is ook aandacht besteed aan de meldplicht op grond van de Wwft, zodat de verschillende verplichtingen in samenhang kunnen worden beschouwd.

e. Samenhang met andere meldplichten

Er is breed aandacht gevraagd voor de relatie met andere meldplichten, zoals de incidentmelding richting de AFM of de rol van de accountant in andere functies, zoals accountant in business. Omdat deze meldplichten in andere handreikingen zijn uitgewerkt, is in Handreiking 1154 volstaan met een korte toelichting en verwijzing.

f. Praktijkvoorbeelden en stappenplan

Diverse respondenten adviseerden de praktijkvoorbeelden en het stappenplan te verduidelijken. Dit advies is overwegend opgevolgd. Het stappenplan blijft gebaseerd op de systematiek van artikel 37 Bta, waarbij de fasen constatering, onderzoek, herstel en melding zijn uitgewerkt.

g. Herstelplan

Enkele respondenten suggereerden dat de NBA normen zou moeten stellen voor de inhoud van een herstelplan. De werkgroep heeft dit niet overgenomen, omdat dit altijd afhankelijk is van de specifieke feiten en omstandigheden. Wel zijn praktijkvoorbeelden toegevoegd die illustreren hoe een herstelplan in verschillende situaties kan uitwerken.

h. Juridische toetsing en geprivilegieerde informatie

Suggesties om de handreiking verder juridisch te toetsen of aan te vullen met strafrechtelijke jurisprudentie zijn niet overgenomen. Tijdens de schrijffase is de handreiking besproken in een ronde tafel, waaraan juristen gespecialiseerd in de Wta en Bta deelnamen. Daarnaast is overleg gevoerd met het Openbaar Ministerie. Hiermee is naar ons oordeel een voldoende juridisch kader geborgd. Voor situaties waarin sprake kan zijn van geprivilegieerde informatie is een algemene toelichting opgenomen, zonder daarbij in te gaan op alle mogelijke praktijksituaties.

3. Overige opmerkingen

Naast bovengenoemde thema's zijn diverse tekstuele en redactionele verbeteringen aangedragen. Deze zijn overwegend overgenomen om de leesbaarheid en consistentie te bevorderen.

4. Conclusie

De consultatiereacties hebben bijgedragen aan verduidelijking en aanscherping van Handreiking 1154. De kern en structuur van de handreiking zijn gehandhaafd, met verbeteringen op het gebied van terminologie, praktijkvoorbeelden en positionering. Hiermee is de handreiking beter toepasbaar in de praktijk en sluit deze goed aan bij de wettelijke bepalingen en controlestandaarden.